

REFERAT kontaktforum psykiatriområdet d. 10-09-2020

Mødedato Torsdag d. 10. september 2020 kl. 11:00

Mødested Mødelokale F1, stuen, Regionshuset Viborg, Skottenborg 26, 8800 Viborg

Indholdsfortegnelse

Tema: Den kommende 10-års plan for psykiatrien.....	3
Godkendelse af referat.....	6
Aktuelt fra bruger- og pårørendeforeningerne.....	7
Henvendelse om Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdelings tilbud til børn og unge.....	8
Status på COVID-19 i psykiatrien i Region Midtjylland.....	9
Oversigt over antal borgere i kontakt med psykiatrien i Region Midtjylland.....	10
Aktuelt fra psykiatrien i Region Midtjylland.....	11
Mødeplan for 2021.....	13
Gensidig orientering.....	14

Punkt 1: Tema: Den kommende 10-års plan for psykiatrien

1-01-74-19-17

Sagsfremstilling

I forbindelse med Finansloven for 2020 har Regeringen, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet tilkendegivet enighed om at styrke indsatsen for de personer, der lever med psykiske lidelser eller psykisk mistrivsel. Det er imidlertid ikke alle udfordringer, der kan løftes i ét træk. Derfor igangsættes arbejdet med en 10-års plan for psykiatrien, der skal sætte en langsigtet retning for udviklingen af psykiatrien og sammenhængen på tværs af områder.

Aftaleparterne er enige om, at der i planen skal være særligt fokus på forebyggelse og bedre sammenhæng i indsatsen mellem almen praksis, hospitalspsykiatri (herunder ambulant behandling) og socialpsykiatri (herunder botilbud). Indsatsen for børn og unge samt dobbeltdiagnosticerede skal have et særligt fokus i planen.

Sundheds- og ældreminister Magnus Heunicke har i juli 2020 bedt Sundhedsstyrelsen om at lave en grundig beskrivelse af status og udfordringer i psykiatrien, som led i arbejdet med en kommende 10-års plan for psykiatrien i Danmark. Det sker i samarbejde med Socialstyrelsen. Desuden har ministeren inviteret ordførerne til en drøftelse om opstart af arbejdet med 10-års planen i august 2020.

Det regionale kontaktforum på psykiatriområdet har en temadrøftelse med henblik på en gensidig udveksling af forventninger og ønsker til den kommende langsigtede 10-års plan for udviklingen af psykiatrien i Danmark.

Der er følgende program for temadrøftelsen:

kl. 11.00-11.05	Indledning v. formanden for kontaktforum Lars Møller Pedersen
kl. 11.05-11.20	Status på evalueringen samt de regionale overvejelser i forhold til den kommende 10-års plan v. sygeplejefaglig direktør Claus Graversen
kl. 11.20-12.10	Drøftelse af foreningernes forventninger og ønsker til 10-års planen
kl. 12.10-12.15	Opsamling v. formanden for kontaktforum Lars Møller Pedersen

Drøftelsen af foreningernes forventninger og ønsker vil blandt andet tage udgangspunkt i en række temaer, som det regionale kontaktforum på psykiatriområdet tidligere har tilkendegivet har stor betydning:

- Forebyggelse
- Samspil mellem ambulant/udgående funktion og stationær indsats, støtte i eget hjem
- Overgange mellem regionen og kommunerne
- Pårørendeproblematikker, herunder samspillet med patienter, pårørende og civilsamfundet
- Børne- og ungepsykiatri
- Nedbringelse af tvang

Til baggrundsorientering har Danske Regioner udgivet en række udspil på psykiatriområdet, der alle indeholder anbefalinger til opgaveløsningen i psykiatrien. Med en kommende 10-årsplan for psykiatri i sigte har Danske Regioner udarbejdet vedlagte bud på en samlet regional position for fremtidens psykiatri. Til inspiration vedlægges endvidere et indspil fra Alliancen om Den Nære psykiatri i Region Midtjylland om den kommende 10-årsplan samt det såkaldte "Psykiatriløfte", der er formuleret i fællesskab af 44 organisationer og foreninger. Psykiatriløftet er afsendernes bud på otte emner, som en 10-årig psykiatriplan bør adressere.

Der er afsat 1 time og 15 minutter til temaet.

Beslutning

Det regionale kontaktforum på psykiatriområdet havde en temadrøftelse af forventninger og ønsker til den kommende 10-års plan for psykiatrien. Drøftelsen tog udgangspunkt i seks overordnede temaer:

- Forebyggelse/tidlig indsats
- Samspil mellem ambulant/udgående funktion og stationær indsats, støtte i eget hjem
- Overgange mellem regionen og kommunerne
- Pårørendeproblematikker, herunder samspillet med patienter, pårørende og civilsamfundet
- Børne- og ungepsykiatri
- Nedbringelse af tvang

Overordnet var der opbakning til det materiale, der er udarbejdet som input til arbejdet med udformningen af 10-års planen i form af det såkaldte "Psykiatriløfte", der er formuleret i fællesskab af 44 organisationer og foreninger

og et indspil fra Alliancen om Den Nære psykiatri i Region Midtjylland. Disse materialer beskriver en række relevante forhold, som en kommende psykiatriplan bør omhandle.

Det blev bemærket, at 10 år er en lang tidshorisont for en plan for psykiatrien, og at det er vigtigt, at den kommende plan kan opfange og justeres i forhold til relevante ændringer undervejs i perioden. Det blev endvidere bemærket, at beskæftigelsesindsatsen med fordel kan tænkes ind i arbejdet med planen.

I forhold til de enkelte temaer var der en række input fra bruger- og pårørenderepræsentanterne i drøftelsen:

Forebyggelse og tidlig indsats

- Der er behov for et større fokus på og hjælp til børn, der er pårørende til personer med en psykisk sygdom. Det skal ske tidligt og i form af en relativ massiv støtte.
- Der er behov for større fokus på børn og unge med psykiatriske diagnoser i kommunalt regi, så de tidligt får den rette støtte.
- LEON-princippet duer ikke til alle familier. I stedet er det nødvendigt at sætte ind tidligt og massivt. Vende det om, så indsatsen er først. Paradigmeskifte i tænkningen/andet mindset. Målet skal være at forhindre, at sygdommen udvikler sig i en forkert retning.
- Der mangler relevante tilbud, når børnene/de unge er færdige på specialskoler.
- Man skal bygge videre på de gode eksempler som fx OPUS. Men tilbuddene skal ikke samtidig "udvandes". Der skal sættes fokus på udbredelse af viden om sådanne gode eksempler.

Samspil mellem ambulant/udgående funktioner og overgange mellem regionen og kommunerne

- Der er en tilbøjelighed til at tale om hospitalspsykiatrien som et omdrejningspunkt i forhold til personer med psykisk sygdom. Måske skal det vendes om, så det handler om at understøtte folk ude i deres liv.
- Psykisk sygdom er mange forskellige diagnoser med meget forskellige behov. Vigtigt at være opmærksom på, om det giver mening at tale om det under ét – eller behovene er så forskellige, at der er behov for at se det hver for sig.
- Når der er en person med behov for en integreret indsats fra forskellige sektorer, så bør det kunne fungere bedre.
- Der er behov for at etablere styringssystemer, som belønner de gode samarbejder.
- Der skal ikke være en "forkert" indgang til psykiatrien. Behandlingen skal være den samme uanset, hvor og hvordan man henvender sig, når man har behov for hjælp.

Pårørendeproblematikker

- Alle pårørende bør have ret til et grundigt uddannelsesforløb (psykoeducation). Dette tilbud bør være tilgængeligt i hele Danmark.
- Som pårørende er det vigtigt, at man tidligt i forløbet får uddannelse og støtte.
- Ofte er det de pårørende, der har en store viden og indsigt. De professionelle skal lytte mere til de pårørende.
- Man skal være opmærksom på, at der kan være forskellige perspektiver afhængig af, om man er patient eller pårørende.
- Man bør være mere opmærksom på en evidensbaseret indsats over for pårørende.
- Foreningernes primære opgaver er at være kritiske samarbejdspartnere for regioner og kommuner med flere, at være rådgivere samt at udvikle nye og bedre tilbud til personer med psykisk sygdom og deres pårørende.
- Regioner og kommuner er ikke altid gode samarbejdspartner, når de overtager projekter fra foreningerne, da der er eksempler på, at tilbuddene risikerer at lukke, hvorved viden går tabt.
- Foreningerne får måske for lille en rolle i den samlede indsats over for personer med psykisk sygdom.
- Måske skal der afsættes midler til NGO-virksomhed. Ligesom der afsættes midler til kunst og så videre.

Børne- og ungepsykiatri

- Der er sket en stor udvikling i antallet af børn og unge med diagnoser over de sidste år, herunder også i form af nye typer udfordringer for børnene/de unge. Systemet skal geares til at håndtere disse nye udfordringer.
- Der er god fokus på det i den nære psykiatri. Tiltaget med en indgang er godt.
- Det er et stort dilemma med forældre, der er frikøbt til at passe deres egne børn. Der kan være en utilsigtet dobbeltrolle som både forælder og behandler. Der er behov for et professionelt system, der kan løse denne opgave.
- Der er behov for at styrke indsatsen over for unge med selvskadende adfærd.
- Der er også behov for at være opmærksomme på de børn og unge, som har det mindre svært, men stadig behøver hjælp.

Andre emner

- Der skal skabes rum til udvikling og mangfoldighed i behandlingspsykiatrien. Måske skal patienter, der er indlagt i lang tid, have en helt anden type tilbud.
- Der skal være fokus på hele psykiatrien og ikke kun hospitalspsykiatrien i den kommende plan.
- Psykiatrien skal tidligt foretage en forventningsafstemning med patient og pårørende om sygdommen, behandlingstilbud og mulighederne for behandling/at blive rask/lære at leve med sygdommen.
- Non-farmakologi bør måske være første indsats frem for medicin.

Bilag

Danske Regioners position for fremtidens psykiatri

Indspil fra Alliancen om Den Nære Psykiatri til regeringen

Psykiatriløftet

Punkt 2: Godkendelse af referat

1-01-74-19-17

Resume

Godkendelse af referat fra mødet den 17. juni 2020 i det regionale kontaktforum på psykiatriområdet.

Det indstilles,

at referatet godkendes.

Sagsfremstilling

Godkendelse af referat fra mødet den 17. juni 2020 i det regionale kontaktforum på psykiatriområdet.

Beslutning

Referatet blev godkendt.

Bilag

Referat fra møde den 17. juni 2020

Punkt 3: Aktuelt fra bruger- og pårørendeforeningerne

1-01-74-19-17

Sagsfremstilling

Bruger- og pårørenderepræsentanterne i kontaktforum orienterer om nyt fra bruger- og pårørendeforeningerne.

Beslutning

Sagen blev behandlet under punkt 9 "Gensidig orientering".

Punkt 4: Henvendelse om Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdelings tilbud til børn og unge

1-01-74-19-17

Resume

Hanne Tranberg har anmodet om en orientering om de tilbud, som Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdeling, Aarhus Universitetshospital, har til børn og unge med en diagnose.

Det indstilles,

at orienteringen tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Hanne Tranberg, Depressionsforeningen, har anmodet om, at det regionale kontaktforum på psykiatriområdet på mødet den 10. september 2020 får en orientering om, hvilke tilbud Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdeling, Aarhus Universitetshospital, har til børn og unge med en diagnose. Herunder såvel medicinske som ikke-medicinske tilbud.

Sygeplejefaglig direktør Claus Graversen vil på mødet orientere om Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdelings opgaver og tilbud.

Beslutning

Hanne Tranberg, Depressionsforeningen, havde anmodet om, at det regionale kontaktforum på psykiatriområdet på mødet fik en orientering om, hvilke tilbud Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdeling, Aarhus Universitetshospital, har til børn og unge med en diagnose.

Sygeplejefaglig direktør Claus Graversen orienterede på mødet dels om opgavefordelingen mellem psykiatrien og kommunen i forhold til børn og unge med psykisk sygdom samt om de tilbud, som Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdeling har til børn og unge.

Kontaktforum havde en drøftelse af behovet for en tidlig forventningsafstemning mellem børne- og ungdomspsykiatrien og forældre i forhold til, hvad der er psykiatriens opgave, og hvad psykiatrien kan tilbyde barnet/den unge.

Der var endvidere en drøftelse af de "udskrivningsplaner" med en beskrivelse af patientens behov, der udarbejdes af psykiatrien til patientens kommune. Fra bruger- og pårørenderepræsentanterne blev der peget på, at det er utilfredsstillende, at det alene er kommunen, der beslutter, hvordan de beskrevne behov konkret løses.

Punkt 5: Status på COVID-19 i psykiatrien i Region Midtjylland

1-01-74-19-17

Resume

Der gives på mødet en status på COVID-19 i psykiatrien i Region Midtjylland.

Det indstilles,

at orienteringen om status på COVID-19 i psykiatrien tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Det regionale kontaktforum på psykiatriområdet fik på sit møde den 17. juni 2020 en orientering om, hvordan psykiatrien i Region Midtjylland har håndteret COVID-19-epidemien.

Sygeplejefaglig direktør Claus Lassen Graversen vil på mødet orientere om den aktuelle status på COVID-19-situationen i psykiatrien i Region Midtjylland.

Beslutning

Sygeplejefaglig direktør Claus Graversen orienterede om den aktuelle status i psykiatrien i Region Midtjylland i forhold til COVID-19.

Psykiatrien følger de retningslinjer, der gælder på området, herunder i forhold til eventuelle besøgsrestriktioner.

Der har været to tilfælde af indlagte patienter i psykiatrien, der har fået konstateret COVID-19, og her er der taget alle de nødvendige forholdsregler og iværksat en række faste procedurer for at forhindre smitte. Det er lykkedes at forhindre smitte til andre patienter eller personalet i begge tilfælde.

Det regionale kontaktforum på psykiatriområdet tog orienteringen til efterretning.

Punkt 6: Oversigt over antal borgere i kontakt med psykiatrien i Region Midtjylland

1-01-74-19-17

Resume

Der gives et overblik over, hvor mange patienter, der behandles i psykiatrien i Region Midtjylland fordelt på diagnoser m.m.

Det indstilles,

at orienteringen om antal patienter i behandling i psykiatrien i Region Midtjylland tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Det regionale kontaktforum på psykiatriområdet har på et tidligere møde anmodet om et overblik over, hvor mange patienter psykiatrien i Region Midtjylland behandler årligt fordelt på diagnoser og kommuner.

Der er vedlagt tre tabeller, som giver et overblik over antallet af patienter, der behandles i psykiatrien i Region Midtjylland i 2019. Tabellerne er fordelt på kommuner og på diagnosegrupper.

Tabel 1 Antal patienter i behandling i 2019 i psykiatrien Region Midtjylland

Tabel 1 viser antallet af patienter fordelt efter deres aktionsdiagnoser og bopælskommune. Der er tale om de patienter, som psykiatrien har haft inde til udredning og behandling i løbet af 2019.

Da der er tale om unikke patienter, kan den samme patient blive talt flere steder. Det er typisk en udredningspatient, der bliver udredt og overgår til behandling. En sådan patient vil blive talt i to diagnosekapitler. Det samme gør sig gældende for patienter, der flytter bopælskommune i 2019.

Tabellen er kun opgjort for borgere i Region Midtjylland.

Tabel 2 Antal patienter i behandling i 2019 i psykiatrien Region Midtjylland - målt på antallet af unikke CPR-numre per diagnosegruppe i forhold til 10.000 borgere

Tabel 2 viser de unikke patienter, der er behandlet i psykiatrien, i forhold til 10.000 indbyggere i den enkelte kommune samt opdelt på diagnoser.

Tabel 3 Antal unikke patienter i behandling i psykiatrien Region Midtjylland i årene 2013-2019

Tabel 3 viser antallet af unikke patienter, der har været i behandling i psykiatrien i løbet af årene 2013-2019. Tabellen viser patienter i ambulant behandling, patienter i stationær behandling samt det samlede antal patienter.

Det skal understreges, at hovedparten af de indlagte også modtager et ambulant forløb i løbet af et kalenderår.

Forskellen i unikke CPR-numre i tabel 1 og tabel 3 for 2019 skyldes patienter fra andre regioner, der modtager behandling i psykiatrien i Region Midtjylland.

Beslutning

Det regionale kontaktforum på psykiatriområdet havde på et tidligere møde anmodet om et overblik over, hvor mange patienter psykiatrien i Region Midtjylland behandler årligt. Der var til mødet udarbejdet oversigter over antallet af patienter, der behandles i psykiatrien i Region Midtjylland i 2019. Tabellerne er fordelt på kommuner og på diagnosegrupper.

Det regionale kontaktforum på psykiatriområdet tog orienteringen til efterretning.

Bilag

Oversigt over antal patienter i behandling i Psykiatrien i Region Midtjylland

Punkt 7: Aktuelt fra psykiatrien i Region Midtjylland

1-01-74-19-17

Resume

Der orienteres om aktuelle tiltag i relation til psykiatrien i Region Midtjylland.

Det indstilles,

at orienteringen om aktuelle tiltag tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Der orienteres på den måde om aktuelle tiltag i relation til psykiatrien i Region Midtjylland.

Der vil blandt andet blive orienteret om status på nedbringelse af tvang i psykiatrien og somatikken i Region Midtjylland, udmøntning af finanslovsmidler til psykiatrien, status på de særlige pladser i psykiatrien samt om etablering af psykiatrien i Region Midtjylland som et selvstændigt driftsområde.

Beslutning

Formand for psykiatrimøde Lars Møller Pedersen orienterede om den nye Budgetaftale for 2021 for Region Midtjylland i forhold til psykiatrien samt om den endelige udmøntning af midler fra Finansloven 2020 til psykiatrien i Region Midtjylland. Der er blandt andet afsat midler til byggeri af en helt ny psykiatri i Viborg i Sønderparken til erstatning af de nuværende psykiatribygninger.

Herudover er der afsat 11,4 mio. kr. til psykiatrien som følge af realvækst, som frit udmøntes af Psykiatridelen, samt en pulje på ca. 10 mio. kr. til kompetenceudvikling af personalet, så flere får en specialuddannelse, til en styrkelse af det tværfaglige samarbejde og til at fremme virtuel behandling. Der er et politisk ønske om at styrke kompetencerne til at håndtere udadreagerende patienter i psykiatrien for at tilvejebringe sikkerhed og tryghed for medpatienter og personalet samt til at styrke introduktionen af nyansatte medarbejdere.

Budgetaftalen indebærer desuden, at der sker en udbredelse af socialsygeplejerskeordningen i Region Midtjylland, så der ansættes socialsygeplejersker på alle regionens hospitalsenheder.

Endelig er det aftalt, at der i den kommende strategi for sundhedshuse også er fokus på psykiatrien.

Endvidere orienterede Lars Møller Pedersen om, at psykiatrien i Region Midtjylland efter dialog med kommunerne har besluttet at "område" otte af de særlige pladser i psykiatrien til nye målgrupper. Det sker i konsekvens af, at det har vist sig vanskeligt at få brugt de særlige pladser fuldt ud.

De omfattede pladser er placeret i de samme fysiske rammer og varetages af den samme personalegruppe som de særlige pladser. Derfor skal målgruppen for de særlige pladser harmonere med det eksisterende behandlingsmiljø. Målgruppen for de omfattede pladser er:

- Patienter med en sværhedsgrad, der svarer til, at de har behov for behandling på regionsfunktionsniveau
- Patienter med dobbeltdiagnose, dvs. et samtidigt misbrug, der er uden tilknytning til psykiatrien på grund af kronisk ustabilitet
- I særlige tilfælde kan velfungerende anbringelsesdømte visiteres til en plads

Visitationen til de omfattede pladser foretages af psykiatrien. Alle afdelinger i almenpsykiatrien har mulighed for at benytte de omfattede pladser. Det er ambitionen, at processen omkring visitation til de omfattede pladser skal være så enkel som muligt.

Sygeplejefaglig direktør Claus Graversen orienterede om status på nedbringelse af tvang, hvor der i begyndelsen af 2020 har været en stigning i antallet af tvangsforanstaltninger. I den forbindelse har psykiatrien fortsat stor fokus på indsatsen for at forebygge tvang i psykiatrien og i somatikken, og at der p.t. ses yderligere initiativer, fx i forhold til patienter med mange tvangsforanstaltninger, øget samarbejde med konkrete bo tilbud m.m.

Claus Graversen orienterede endvidere om, at psykiatrien er ved at gøre status i forhold til initiativerne fra Alliancen om den nære psykiatri i forhold til klyngesamarbejderne.

Der blev endvidere orienteret om, at man snart går i gang med at bygge et nyt ambulatorium i Regionspsykiatrien Randers, der forventes klar til brug i sommeren 2021.

Endelig orienterede Claus Graversen om, at man er ved at starte op med de nye intensive senge i psykiatrien. Kontaktforum aftalte i den forbindelse, at de intensive senge skal være et tema på et senere møde i forummet, når der er nogle konkrete erfaringer med den nye type senge.

Punkt 8: Mødeplan for 2021

1-01-74-19-17

Resume

Der fremlægges forslag til mødeplan for 2021 for det regionale kontaktforum på psykiatriområdet.

Det indstilles,

at mødeplanen for 2021 godkendes.

Sagsfremstilling

Det foreslås, at det regionale kontaktforum på psykiatriområdet holder fire møder i 2021.

Der foreslås følgende mødeplan for 2021:

- torsdag den 14. januar 2021 kl. 12.00-15.00
- onsdag den 19. maj 2021 kl. 12.00-15.00
- onsdag den 8. september 2021 kl. 12.00-15.00
- fredag den 8. oktober 2021 kl. 9.00-12.00

Møderne vil som udgangspunkt blive afholdt på Region Midtjyllands psykiatriske afdelinger.

Et forslag til opdateret mødeplan for det regionale kontaktforum på psykiatriområdet med besøgssteder og temaer vedlægges.

Beslutning

Det regionale kontaktforum på psykiatriområdet vedtog følgende mødeplan for 2021:

- torsdag den 11. februar 2021 kl. 10.00-13.00
- onsdag den 19. maj 2021 kl. 12.00-15.00
- onsdag den 8. september 2021 kl. 13.00-16.00
- fredag den 8. oktober 2021 kl. 9.00-12.00

Møderne vil som udgangspunkt blive afholdt på Region Midtjyllands psykiatriske afdelinger.

Bilag

Mødeplan for det regionale kontaktforum på psykiatriområdet - opdateret september 2020

Punkt 9: Gensidig orientering

1-01-74-19-17

Sagsfremstilling

Gensidig orientering for kontaktforummets medlemmer.

Beslutning

Punktet blev udsat.